

Gia Lai, ngày tháng 7 năm 2025

THUYẾT MINH

Tình hình thực hiện thu, chi ngân sách 6 tháng đầu năm 2025

(Trên địa bàn tỉnh Gia Lai trước khi hợp nhất đơn vị hành chính cấp tỉnh)

I. Thu ngân sách:

Tổng thu cân đối ngân sách trên địa bàn ước thực 6 tháng đầu năm là 3.596,3 tỷ đồng, đạt 57,5% (3.596,3/6.252 tỷ đồng) so với dự toán Trung ương giao, đạt 55,9% (3.596,3/6.434,6 tỷ đồng) so với dự toán HĐND tỉnh giao, tăng 4,2% (3.596,3/3.450,8 tỷ đồng) so với cùng kỳ, gồm:

1.1. Thu nội địa: 3.584,6 tỷ đồng, đạt 57,6% (3.584,6/6.222 tỷ đồng) so với dự toán Trung ương giao, đạt 56% (3.584,6/6.404,6 tỷ đồng) so với dự toán HĐND tỉnh giao, tăng 6,4% (3.584,6/3.368,7 tỷ đồng) so với cùng kỳ.

Trong đó: Thu tiền sử dụng đất: 558,5 tỷ đồng, đạt 44,7% (558,5/1.250 tỷ đồng) so với dự toán Trung ương giao, bằng 40,9% (558,5/1.365,6 tỷ đồng) so với dự toán HĐND tỉnh giao, tăng 12,4% (558,5/497 tỷ đồng) so với cùng kỳ. Trong đó tiền sử dụng đất của ngân sách tỉnh là 55,9 tỷ đồng, đạt 10,8% (55,9/517 tỷ đồng); ngân sách huyện, xã là 502,6 tỷ đồng, đạt 58,8% (502,6/855 tỷ đồng).

Thu nội địa loại trừ tiền sử dụng đất, thu xổ số kiến thiết, thu cổ tức và lợi nhuận còn lại: 2.898,6 tỷ đồng, đạt 60,6% (2.898,6/4.780 tỷ đồng) so với dự toán Trung ương giao, đạt 59,8% (2.898,6/4.847 tỷ đồng) so với dự toán HĐND tỉnh giao vượt tiến độ (đạt tiến độ là: 50%), tăng 5,2% (2.898,6/2.755,7 tỷ đồng) so với cùng kỳ.

Cụ thể:

a) Các khoản thu do ngành thuế quản lý (bao gồm xổ số kiến thiết) là 3.404 tỷ đồng, đạt 56% (3.404/6.080 tỷ đồng) so với dự toán Trung ương giao, đạt 54,4% (3.404/6.262,6 tỷ đồng) so với dự toán HĐND tỉnh giao, tăng 4,6% (3.404/3.254,3 tỷ đồng) so với cùng kỳ.

Có 10/15 khoản thu đạt và vượt so với dự toán, trong đó một số khoản thu chiếm tỷ trọng cao như:

(1) Thu từ doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài: 162,2 tỷ đồng, đạt 270,4% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao tăng 47,2% so với cùng kỳ.

(2) Lệ phí trước bạ: 213,6 tỷ đồng, đạt 77,7% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao tăng 47,3% so với cùng kỳ.

(3) Thu phí và lệ phí: 92 tỷ đồng, đạt 73% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao tăng 29,5% so với cùng kỳ.

(4) Thu từ doanh nghiệp nhà nước địa phương: 33,3 tỷ đồng, đạt 70,9% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao tăng 21,3% so với cùng kỳ.

(5) Thuế thu nhập cá nhân: 324,1 tỷ đồng, đạt 70,5% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao tăng 17,5% so với cùng kỳ.

(6) Thu Xổ số kiến thiết: 126,7 tỷ đồng, đạt 66,7% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao tăng 11,% so với cùng kỳ.

(7) Thu tiền cấp quyền khai thác khoáng sản: 37,3 tỷ đồng, đạt 57,4% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao giảm 3,6% so với cùng kỳ.

(8) Thu từ khu vực công thương nghiệp ngoài quốc doanh: 995,9 tỷ đồng, đạt 58,6% dự toán Bộ Tài chính giao, đạt 57,% HĐND tỉnh giao, giảm 13,5% so với cùng kỳ.

(9) Thu từ doanh nghiệp nhà nước trung ương: 474,8 tỷ đồng, đạt 57,2% dự toán Bộ Tài chính giao, đạt 55,9% HĐND tỉnh giao, tăng 3,% so với cùng kỳ.

(10) Thu phạt VPHC do cơ quan thuế : 10,9 tỷ đồng, đạt 54,7% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao giảm 4,7% so với cùng kỳ.

Bên cạnh đó còn có 05/15 khoản thu chưa đạt dự toán HĐND tỉnh giao:

(1) Thu tiền cho thuê mặt đất, mặt nước: 53,1 tỷ đồng, đạt 46,1% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao giảm 23,6% so với cùng kỳ. Nguyên nhân chủ yếu do trong năm 2024 đã thực hiện truy thu tiền thuê đất đối với Công ty Truyền tải Quốc gia số tiền 12,5 tỷ đồng, đồng thời thực hiện gia hạn tiền thuê đất theo Nghị định số 82/2025/NĐ-CP ngày 02/5/2025, với số tiền gia hạn ước đạt 40 tỷ đồng.

(2) Tiền sử dụng đất: 558,5 tỷ đồng, đạt 44,7% dự toán Bộ Tài chính giao, đạt 40,9% HĐND tỉnh giao, tăng 12,4% so với cùng kỳ. Nguyên nhân chủ yếu do trong kỳ, các dự án giao đất, đấu giá đất có thu tiền sử dụng đất của tỉnh chưa được triển khai thực hiện theo kế hoạch, dẫn đến số thu chưa đạt tiến độ dự toán được giao. Bên cạnh đó, so với cùng kỳ năm trước, mức thu có phần giảm do trong những tháng đầu năm 2024, một số địa bàn như Pleiku, Đức Cơ, Ia Grai, Đak Đoa đã hoàn thành thu tiền sử dụng đất của các dự án chuyển tiếp từ năm 2023. Do vậy, nguồn thu đột biến từ các dự án chuyển tiếp không còn phát sinh trong năm nay như cùng kỳ năm trước.

(3) Thuế Bảo vệ môi trường: 314,8 tỷ đồng, đạt 33,9% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao tăng 14,8% so với cùng kỳ. Nguyên nhân số thu chưa đạt tiến độ dự toán là do Trung ương khi xây dựng và giao dự toán năm 2025 đã xác định mức thuế bảo vệ môi trường đối với xăng, dầu, mỡ nhờn theo mức thuế suất cũ (không giảm). Tuy nhiên, sau đó Ủy ban Thường vụ Quốc hội ban hành Nghị quyết số 60/2024/UBTVQH15 ngày 24/12/2024, quy định tiếp tục áp dụng chính sách giảm thuế bảo vệ môi trường đối với xăng, dầu, mỡ nhờn kể từ ngày 01/01/2025 đến hết ngày 31/12/2025. Việc điều chỉnh giảm mức thuế trong khi dự toán chưa kịp điều chỉnh làm giảm phát sinh số thu so với kế hoạch được giao. Số thu tăng so với cùng kỳ năm trước chủ yếu nhờ sản lượng tiêu thụ xăng dầu của các doanh nghiệp kinh doanh xăng dầu trên địa bàn tăng, bù đắp một phần tác động giảm thuế suất, dẫn đến tổng số thu vẫn có mức tăng trưởng so với cùng kỳ năm 2024.

(4) Thuế sử dụng đất phi nông nghiệp: 4,9 tỷ đồng, đạt 49,1% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao tăng 29,9% so với cùng kỳ.

(5) Thu cổ tức và lợi nhuận còn lại, tiền bán bớt phần vốn của NN: 0,7 tỷ đồng, đạt 36,5% dự toán Bộ Tài chính và HĐND tỉnh giao giảm 59,1% so với cùng kỳ.

b) Các khoản thu do cơ quan tài chính quản lý là 180,5 tỷ đồng, đạt 127,1% (180,5/142 tỷ đồng) so với dự toán Trung ương giao, đạt 127,1% (180,5/142 tỷ đồng) so với dự toán HĐND tỉnh giao, tăng 57,8% (180,5/114,4 tỷ đồng) so với cùng kỳ. Chủ yếu tăng từ thu hồi các khoản chi năm trước (lũy kế 6 tháng đầu năm 2024 là 30 tỷ đồng; lũy kế 6 tháng đầu năm 2025 ước nộp 54 tỷ đồng)

1.2. Các khoản thu do Hải quan: là 11,7 tỷ đồng, đạt 39,1% (11,7/30 tỷ đồng) so với dự toán Trung ương giao, đạt 39,1% (11,7/30 tỷ đồng) so với dự toán HĐND tỉnh giao, giảm 85,7% (11,7/82,1 tỷ đồng) so với cùng kỳ. Nhìn chung, hàng hóa xuất nhập khẩu tại địa bàn không phong phú, đa dạng và số lượng không nhiều. Hàng hóa nhập khẩu chủ yếu là hàng nông sản, trái cây, cao su tự nhiên, máy móc thiết bị,... hầu hết được hưởng mức thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt là 0%; hàng hóa xuất khẩu gồm hàng bách hóa tổng hợp, vật tư nông nghiệp, sắt thép, phân bón,... phần lớn không thuộc danh mục mặt hàng chịu thuế, riêng mặt hàng phân bón xuất khẩu có thuế nhưng phát sinh không đáng kể. Số thu thuế chủ yếu tập trung từ nguồn thuế GTGT của mặt hàng cao su nhập khẩu (mặt hàng có số thu ổn định qua các năm) và thuế GTGT của mặt hàng máy móc thiết bị nhập khẩu tạo tài sản cố định của các dự án (mặt hàng có số thu không ổn định, phụ thuộc các dự án đầu tư phát sinh trong thời kỳ). Cụ thể (số thu đến 31/5/2025): (1) Mặt hàng cao su tự nhiên nhập khẩu: 2,8 tỷ đồng, giảm 13% so với cùng kỳ năm 2024 (3,2 tỷ đồng). Mặc dù giá cao su trên thế giới đang trên đà tăng trưởng, nhưng số lượng nhập khẩu mặt hàng này trên địa bàn giảm mạnh do mùa khô năm nay kéo dài và khắc nghiệt hơn nên tình hình khai thác ở nước bạn bị hạn chế; (2) Mặt hàng máy móc thiết bị nhập khẩu tạo tài sản cố định (chủ yếu là hàng hoá nhập khẩu của các dự án thủy điện): đạt 6,8 tỷ đồng giảm 88% so với cùng kỳ năm 2024 (58,8 tỷ đồng). Nguyên nhân giảm chủ yếu là hầu hết các dự án đầu tư trên địa bàn đã nhập khẩu xong máy móc thiết bị, không phát sinh các dự án đầu tư mới; (3) Mặt hàng xuất khẩu có thuế chủ yếu là phân bón, sắt thép 0,8 tỷ đồng.

2. Thu ngân sách địa phương được hưởng theo phân cấp:

Tổng thu ngân sách địa phương được hưởng theo phân cấp ước 3.340,4 tỷ đồng; đạt 57% so với dự toán Hội đồng nhân dân tỉnh giao (3.340,4 /5.837,5 tỷ đồng); tăng 6% so với cùng kỳ.

II. Về chi ngân sách địa phương:

Chi ngân sách địa phương ước thực hiện 6 tháng đầu năm là 10.651,7 tỷ đồng, bằng 57,4% (10.651,7 /18.577,2 tỷ đồng) so với dự toán Trung ương giao, đạt 55,4% (10.651,7/19.238,7 tỷ đồng) so với dự toán Hội đồng nhân dân tỉnh giao, tăng 51,3% (10.651,7 /7.044,2 tỷ đồng) so với cùng kỳ.

Chi đầu tư phát triển: 2.874,7 tỷ đồng, bằng 64,8% (2.874,7/4.435,7 tỷ đồng) so với dự toán Trung ương giao, đạt 60,4% (2.874,7/4.756,5 tỷ đồng) so với dự toán Hội đồng Nhân dân tỉnh giao, tăng 30%(2.874,7/2.211,8 tỷ đồng) so cùng kỳ.

Chi thường xuyên: 7.776 tỷ đồng, bằng 56,3% (7.776/13.822 tỷ đồng) so với dự toán Trung ương giao, đạt 56% (7.776/13.895,8 tỷ đồng) so với dự toán Hội đồng Nhân dân tỉnh giao, tăng 61,1% (7.776/4.826 tỷ đồng) so cùng kỳ.

1. Chi cân đối ngân sách địa phương

Tổng chi cân đối NSDP ước thực hiện 6 tháng đầu năm là 8.961,9 tỷ đồng, bằng 55% (8.961,9 /16.376,9 tỷ đồng) so với dự toán Hội đồng nhân dân tỉnh giao, tăng 61% so với cùng kỳ. Gồm:

- Chi đầu tư phát triển 1.707,8 tỷ đồng, bằng 61% (1.707,8 /2.818,5 tỷ đồng) Hội đồng Nhân dân tỉnh giao, tăng 1,3 lần so với cùng kỳ.

- Chi thường xuyên 7.251,5 tỷ đồng, bằng 56% (7.251,5 /12.971,9 tỷ đồng) so với dự toán Hội đồng Nhân dân tỉnh giao, tăng 50% so với cùng kỳ.

2. Chi từ nguồn ngân sách trung ương bổ sung có mục tiêu cho ngân sách địa phương

Tổng chi từ nguồn NSTW bổ sung có mục tiêu cho ngân sách địa phương ước thực hiện 6 tháng đầu năm: 1.689,8 tỷ đồng, đạt 59% dự toán Trung ương và HĐND tỉnh giao (1.689,8 /2.861,8 tỷ đồng), tăng 15% so với cùng kỳ. Gồm:

- Chi chương trình mục tiêu quốc gia: 638,6 tỷ đồng, đạt 81% dự toán Trung ương và HĐND tỉnh giao (638,6/791,7 tỷ đồng), giảm 1% so với cùng kỳ.

- Chi các chương trình dự án quan trọng vốn đầu tư: 615,3 tỷ đồng, đạt 50% dự toán Trung ương và HĐND tỉnh giao (615,3/1.219,7 tỷ đồng), giảm 8% so với cùng kỳ.

- Chi các nhiệm vụ, chính sách kinh phí thường xuyên: 435,8 tỷ đồng, đạt 51% dự toán Trung ương và HĐND tỉnh giao (435,8 /850,4 tỷ đồng), tăng 1,7 lần so với cùng kỳ.

Trên đây là báo cáo thuyết minh tình hình thực hiện dự toán ngân sách địa phương 6 tháng năm 2025./.